

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .		Felelős szerkesztő: MEGEDÚS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Plac-utóza 47. és 49. szám.
---	--	--	--

A hadvezetőség tanult.

Debreczen, április 8.

A balkáni vész egyelőre elvonult a fejünk fölül s a békét egy időre sikerült biztosítani a diplomácia mesterkedéseinek. A külszin arra vall, hogy diplomatáink ügyesebbek, hasznavehetőbbek, mint aminőknek ezidáig a közvélemény eddi elképzelte. Ez az első tanulság s eléggé megnyugtató, van azonban egy másik is, amelyet a Szerbiával való hajbakapásunk hatása alatt maga a hadsereg vont le. Ez már szomorú, mert valahányszor a hadsereg okosodik és valahányszor fölfedezi egy újabb hibáját, mindig szomo uságra áll a szemünk.

Bizonyos, hogy a mai világrendben az állam zavartalan főtartásának egyedüli biztosítója a hadsereg és hogy ezt a szervet már pusztán önmagunk javáért is fejleszteni kell, de ezt mindig okosan és célszerűen, a valódi érdekek kielégítésére irányulón kell tenni. Mostanában a hadihajó park megnagyobbitását tervezik s mindenáron ebbe akarják beleölni a mi millióinkat. Bizonyos, hogy gyatra a mi tengeri haderőnk, de arra a célra, amelyet az szolgál, nagyon is megfelelő. Nincs hódító politikánk, egyetlen gyarmatunk, a Ferenc József-

föld. Ennek megvédésére pedig nem kell semmi, mert természetesen ez a hely s ha az alattvalók föllázadnának, sem származna abból semmi háborus bonyodalom, hiszen a jegesmedvéknek nincsen beleszólásuk az európai jogrend legújabb alakulásaiába. Partjaink megvédésére vagy idegen flották, fejedelmi személyek üdvözlésére éppen elegendő annyi hajó, amennyink van. Minek akkor a flottát szaporítani? A nagy hatalmi pozíció meg erősítéséért? Ha mi tényleg nagy hatalom vagyunk, úgy érdekeink tisztán és pusztán szárazföldiek és a milliók elémésztésének egyes-egyedül erre a célra van némileg elfogadható alapja.

Hajókra nincsen szükségünk, abba csak hiszágából, vagy tudatlanságból ölneti be a hadvezetőség a mi pénzünket, ezt pedig meg kell akadályoznunk. Még akkor is, ha a jövőben mi is gyarmatpolitikát akarnánk üzni (mert ettől a mostani hadvezetőségtől még ez a kép telenség is kitelik), mert itt már nem is az eszköz, hanem a cél is komikus. A szerb bonyodalomból tehát levonta a vezetőség azt a tanulságot, hogy a mi, egekbe magasztalt had eregünk, ugyancsak hiányos, de a tanulság értékesítésénél rossz helyre tévedt. Jól van a haditengerészet úgy, amint van, nagyon rá-

erő dolog annak a megjavítása, ha már egyáltalában nem illik ahhoz a fényes pozícióhoz, a melyet Ausztria-Magyarország a versengő hatalmak között elfoglal. Nem adunk milliókat Montecuccolinak, a csinosításra csak akkor kerülhet a sor, ha magunk egészségesek leszünk.

Am mindebből nem szabad azt következtetést levonni, hogy a mi hadvezetőségünk teljesen tévutakon botorkál. Okos és célszerű dolog is kikerülni tőlük, amit annál szívesebben ismerünk el, mert sajnós, igen ritkán tehetjük. Ez a fehérhollószámába menő intézkedés, hogy nagy pusztítást terveznek az invadusok között. A rokkant, öreg, hasznavehetetlen törzstiszteket penzióba küldik. Májusban már Grác és Kolozsvár között válogathat közülök mintegy kétszáz. Sok friss erő érvényesül így és sok kerékkötő lepattan az országról. Ez a tisztogatás is a háboru veszedelmének eredménye és ebből a nagy nekibuzdulásból láthatjuk, mily eshetőségekkel néztünk farkasszemet a háboruval. Biztunk hadseregünk erejében, hasznavehetőségében és ime, alighogy elvonultak a vészes felhők, kiderült, hogy csalódtunk, rettenetesen csalódtunk. Nincs okunk, nincs jogunk arra, hogy kételkedjünk, igaz-e vajjon, hogy hasznavehetetlen a hadse-

A husvét Jeruzsálemben.

— Egy francia történetíró elbeszélése. —

Sajátságos, érdekes képet fest egy francia történetíró arról a mozgalmas, színes életről, amely Krisztus idejében husvétkor uralkodott a zsidók szent városában, Jeruzsálemben. A világ minden tája felől özönlött ide a sok zsidó-zarándok, hogy a tavasz ünnepein áldozatot mutasson be az ősi kőfalak között.

A mint egy egy zarándokcsapat fölér a Jeruzsálem körüli utolsó hegyléc ormára, eleven élet költözött a hosszú uttól fáradt csoportba. Innen ugyanis már látni lehet a szent várost, amelynek tetői és falai sárgán ragyognak az izzó napfényben. Távolságtól a hegy tetején hatalmas terrász forma emelkedik a magasság felé. A legszentebb hely ez s láttára minden zarándok térdre borul s imádkozik. Azután megindulnak a város kapui elé melyeknél pásztorok őrzik az áldozatra szánt s időnként bebocsátott juhok ezreit. A kapuk előtt tanyázik a nagy sereg bélpoklos koldus is. Nekik tilos a szent városba lépni s ez a sors éri azt is, aki megérinti őket. Ki is használják a zarándokok félelmét, akik csak alamizsna révén menekülhetnek az érintésüktől. Végre bejut a csoport a városba. Az utcák keskenyek, piszkosak, girbe-görbék s a olongás oly óriás bennük, hogy lélegzeni is alig lehet. Az utcák sarkán, a házak mellett kutyák hever-

nek, köztük egy-egy álmos koldus. A tömeg nevet, zajong, szitkozódik s e zürzavarban vonul tovább lassan a négy világtájék felől jött zarándok.

Az egyik érdekes csoportban nomád zsidók jönnek a Holt-tenger vidékéről. Sötétzsinó barna vászon a ruhájuk s a tevék egész során hozzák magukkal árucikkeiket, a sót, meg a földi szurkot. Különösen híres szépek az asszonyaik. Sötét ruhájukat festői szépen vetik a vállukra, formás, gömbölyű karjukkal a gyermeket tartják s nagy, sötét szemük a hosszú, fűrésztű ut után is beszéke, egyenes járásukon ott látszik a pusztai élet poézise, szabadsága.

Majd az antiokiai és ezezusi zsidók jönnek. A fényűző és büns városokban mint uzsorások szereztek sok, nagyon sok aranyat s övük tele a templomnak szánt aranypénzzel. Hirtelen tolongás támad a szűk utcában. Alexandriai család közeledik s hatalmas életantjai csaknem az egész utca szélességét elfoglalják. Mogóttuk az Eufrátesz vidékéről való zsidók jönnek, lobogó turbánjuk és nyírott szakálluk babiloni hatásra mutat. Alaconsy, de szívós, csinos lovon ülnek, mert lótenyésztés a főteglalkozásuk. Lovait a szent városban eladják a római katonáknak s azután gyalogszerrel mennek haza.

Három leeresztett hid köti össze a templomot a várossal, rajtuk tolong a nép a szent hely felé. S aki most először lép át

a szent hely kapuján, tágra nyílt szemmel bámulja a vakító pompát. Négy pompás, színes márvány oszlopsor tartja fenn a magasban a legapróbb részletig díszes, cirádás cédrusfa-menyezetet s e márványerdő alján beláthatatlan sűrű tömeg tolong. Balra óriási udvar, esiszolt márványlapjain tükröződik a ragyogó napfény. Fölötte, mint valami nyugvó, fényes tö fölött, sülkik tovább egyre a sűrű zarándok tömeg. Áldozó kenyér-árusok, galambot kinalók utján nagy emelvényeken papok árverezik a levágott juhok bőrét. Kelemetlen vérszag környezi a helyet s körülte sűrűnek a gyapjúkereskedők. Majd szurós szemű pénzváltók nézik a tömeget s zacskójukban halkán csörgetik az arany pénzt. A római érmet zsidó pénzre kell beváltani, mert csak ilyen fogad el a templom.

Rövid vörös kabátban, kemény s örökké változatlan arkifejezéssel néhány római katonája jár az emberek között, hogy a rendet fentartsa. A tömeg messze kerülve nyit nekik széles utat, mert aki megérinti őket, tisztátalanná válik s csak napnyugta után, megfürdve mehet a szentélybe. Az udvar után bástyater következik, ahonnan a márványtáblába vésett felírás halálbüntetés terhe alatt tiltja el az idegent. Itt már a szent hely bástyái kezdődnek s a nagy, vörös és sárga kövekből összerótt falon csak egy-két titokzatos keskeny ajtó látszik.

De a nagy udvar után is még három

Csak husvétig

Rendkívül mélyen leszállított árak mellett kaphatók az összes raktáron levő gyermek ruhák

Blau Armin és Társa Batthyány-
uteza 2. ::

— A berendezés minden elfogadható árban eladó. —

regünk, nincs, mert maga a hadvezetőség mondja ezt, amikor küldi a nyugdíjba a koloncokat, akik a háboru esetén csak a mi hátrányunkra szerepeltek volna. Még szerencsének mondhatjuk, hogy végre megkerült a hadvezetőség jobbik esze és legalább a jövőre nem tesz ki bennünket akkora veszélynek, amit háboru esetén kétszáz hasznavehetetlen főtiszt jelent.

Debreczen, Erdély, Felsőmagyarország. Nem lesz kedvező összeköttetés.

Kossuth leirata Szabolcsmegyéhez.

Debreczen város közigazgatási bizottsága — mint jelentették — hétfőn tartott ülésén elhatározta, hogy feliratban kéri meg a kereskedelemügyi kormányt: *adjon Debreczennek közvetlen vasuti összeköttetést Erdélyvel és Felsőmagyarországgal.* Még el sem küldhették a feliratot és máris bizonyosra vehetjük, hogy sem a felsőmagyarországi, sem az erdélyi kedvező összeköttetésből semmiféle sem lesz. Ezt a balsejtésünket Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek a szomszédos Szabolcsmegyéhez intézett leiratára alapítjuk. A szomszédos vármegye közigazgatási bizottsága ugyanis még decemberben feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez a püspökladány—debreczen—nyiregyháza—sianki-i vonalon közvetlen vonatok közlekedése, Püspökladányban a kolozsvári vonallal jobb csatlakozások létesítése és a budapesti postának a 406. számú vonat helyett az 1706. számú

társaság, az asszonyok, a tiszta férfiak és a papok udvara következik, mielőtt az áldozati helyét elérnék. Itt is mindenütt beláthatatlan tömeg, az imaszijjak valóságos tengere.

Az első udvaron fehérbe öltözött leviák állanak s hangosan éneklék a zsoltárt. Az óriás tömeg felel neki s lassan vonul tovább. Az asszonyoknak csak idáig szabad jönniök, de a rácsos terraszokról ők is nézhetik az áldozást. E terraszok előtt van a nazareánusok szektájának terme. Durva zsákvaszonba öltözve, a hosszú bőjtől soványan állnak itt a fanatikuskok s egymás koponyáját borotválják. A leborotvált haját aztán a közepén füstölő kazánban jószagú balzsammal vegyest, áldozatul égetik. Tulrajtuk az asszonyok terrásza, ifjú menyecskék, akik most először kereshették föl a szent helyet, arcukat az aranyozott rácsokhoz szoritva, nézik kíváncsian az áldozást. A nagy oltáron hatalmas láng lobog s körül a földet meleg vörös vér borítja, mert a papok itt folytonosan vagdalják el a báránnyakát. A vért a fehérre és pap arany serlegbe fogja föl s kézről-kézre adja tovább, míg a lángba öntik. Mások meg zsirt, fagygyut öntenek a tűzre, amely lobogva nyel el mindent.

Este az apa hazaviszi várakozó családjának a levágott juhok, amelynek vérének és zsírját az Urnak áldozták. Heródesz egyszer elrendelte, hogy a papok minden levágott báránnyal tegyék félre. Azután megszámlálták a májakat és hatszázszert találtak. Hatszázszert család jött tehát Krisztus idejében husvét ünnepére Jeruzsálembe, vagyis legalább is három millió lélek.

vonattal Debreczenen át való továbbítása érdekében. A vármegyéhez tegnap érkezett meg Kossuth miniszter válasza, mely a következőképp hangzik:

Ezidőszerint a püspökladány—debreczen—nagykároly—körösmezői vonal képezi a fővonalat, melyen Püspökladány, illetve Budapest—Körösmező közti közvetlen vonatok közlekednek. A debreczen—szerencsi, nyiregyháza—csapi és csap—sianki vonalak különálló szárnyvonalakat képeznek, melyeknek személyszállító vonatai különben egymással csatlakozásban vannak.

(Püspökladány—Sianki.)

Annak a kívánságok a teljesítése, hogy a püspökladány—debreczeni, nyiregyháza—csap—sianki vonalak egyesítése képezze a fővonalat s hogy Püspökladánytól kezdve közvetlen vonatok járattassanak e vonalon, míg a debreczen—nagykároly—körösmezői vonalrész szárnyvonalat képezzen, a következő okoknál fogva nem volna megfelelő.

1. A püspökladány—körösmezői vonal I. rendű fővonal, amelyen ezidőszerint is gyorsvonatok közlekednek, míg a debreczen—nyiregyháza—csap—sianki vonal csak II. rendű fővonal, amelyen a vonatok csak 60, illetve 65 kilométer óránkénti legnagyobb sebességgel járhatnak, így ezen a vonalon megfelelő sebességű gyorsvonatok nem közlekedhetnek, a vonalnak I-ső rangú fővonnallá való átalakítása pedig igen nagy kiadással járna.

2. Püspökladányról Sianki felé irányuló utasforgalom távolról sem oly jelentékeny mint a püspökladány—körösmezői vonal utasforgalma.

Ennélfogva a kérelem teljesítése még oly módon sem volna indokolt, hogy a Sianki felé menő vonatok külön indíttassanak Püspökladányról, mert ebben az esetben Püspökladány—Debreczen között indokolatlan vonatszaporítás válna szükségessé.

Azt azonban méltánylandónak találtam, hogy a jelenleg Debreczen—Nyiregyháza, Nyiregyháza—Csap és Csap—Sianki közt közlekedő csatlakozó vonatok egyesítse nek, illetve azok Debreczenből Siankiba mint közvetlen vonatok járattassanak. A folyó évi nyári menetrendet tehát e szerint állapítottam meg úgy, hogy Debreczen—Sianki között irányonként 2-2 közvetlen sz-mélyvonat közlekedjék, a többi vonatok pedig, úgy mint eddig, a debreczen—szerencsi és nyiregyháza—csapi helyi forgalmat bonyolítsák le.

(Az erdélyi csatlakozás.)

Ami a bizottság azon további kívánságát illeti, hogy Püspökladányban jobb csatlakozások létesítsenek Erdély felől Debreczen—Sianki felé és viszont, megjegyzem, hogy a szóban lévő csatlakozások jelenleg is elég kedvezők.

A Debreczenben, illetve Püspökladányban ugyanis a debreczen—sianki vonalra nézve, Erdély felé, illetve felől ezidőszerint a következő közvetlen csatlakozások állnak fenn: Erdély—Püspökladány—Debreczen—Sianki irányban: az 507, 1706, 4702, (új 5402), 501, 1710, 4702, (új 5402), 503, 1702, 4710 (új 5402), 505, 1808, 4706, 511, 4708, sz.; az ellenirátban a: 4701, 1703, 512, 4703, 2705, 506, 4705, (új 5403), 1707, 508 sz. vonatoknál.

Eszerint tehát a közigazgatási bizottság panasza helyét nem álló, mert Debreczen, illetve Sianki és Erdély között csupán a 4702, (új 5402) számú vonathoz csatlakozó 507—1706. sz. vonattal érkező utasoknak kell Debreczenben hosszabb időt várakozniok, de csak azért, mert a 4702 (új 5402) számú vonathoz ugyancsak Erdély felől jövő 501—1710. számú gyorsvonat csatlakozását is fel kell ölelni.

A bizottságnak azt a kérelmét, hogy a kir. posták a 466. számú vonat gyakori ké-

sésére való tekintettel ne a 407—4701. sz. vonatokkal, hanem az 1706—4702. számú vonatokkal továbbíttassanak Nyiregyházára, részben teljesíthetőnek találtam oly módon, hogy folyó évi május hó elsejétől kezdve az este 6 óráig feldolgozott és Debreczenbe, valamint Nyiregyházára rendelt postaanyag egy külön kocsiba az 1706—4702. számú vonatokkal fog szállíttatni.

Későbbben elkészülő postaanyag azonban 1706. számú vonat korai indulására való tekintettel ezentul is a 407—4201. sz. vonattal lesz továbbítható.

A kormány lemond, de csak taktikából. Egységes többség, közös bankkal.

A politikai válság eseményei.

Politikai körökben természetesen az a kérdés áll előtérben, mi lesz a koalícióval, bukik-e a kormány, kik lesznek az új miniszterek? Össze vissza folyik a találgatás és mondhatni, hogy a legcifrabb kombinációk keinek szárnyra. Még olyan politikusok is vannak, akik azt hiszik, hogy a bankkérdés miatt új nemzeti küzdelem fog megindulni. De tény az, hogy ebben nagyon kevesen hisznek. A nagy többség tanácstalanul áll és nem is sejt, hogy mi lesz. Felhivatalosan így adják elő a jövőendő eshetőségeit:

A parlament összehívása.

Ma is ugyanúgy állunk, amint ahogy azt mi már ismételtén megirtuk. Husvét utánig semmi. A bankkérdésben közvetlenül az ünnepek után indulnak meg a kormánytárgyalások, amelyek alkalmasint kéthárom nap alatt véget érnek. Ha a kartellbankra vonatkozó magyar ajánlatot, mint a jelek mutatják, az osztrák kormány elutasítja, akkor bekövetkezik az, amit Kossuth Ferenc már jelzett, vagyis hogy a királynak az önálló bankra nézve tesz előterjesztést. Azonban ezt megelőzően magának a kabinetnek kell döntenie a saját sorsa fölött, mert ha nem helyezkednek egyöntetűen az önálló bank álláspontjára, akkor a koalíció kebelében újabb elvi differenciák támadnak. Ez pedig szükségessé fogja tenni a kormány lemondását és csak ezután indulhatnak meg a viszonyok reformálását célzó további lépések egyfelől a politikai pártok, másfelől az ügyeket tovább vezető kormány és az uralkodó között. Hogy mikor áll be a főt említett eshetőség következtében a kormány lemondásának szükségége, azt még nem tudhatni. Ha az események úgy alakulnának, hogy a kormány még e hónap huszonhatodika előtt tartaná helyesnek a lemondást, nem lehetetlen, hogy az abdikáció parlamentáris bejelentése végett a képviselőházat szünet közben is összehívják. Természetes, hogy a Ház ugyanazon az ülésen újból elnapolná magát, még pedig a válság befejezése utánig. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az események másként is alakulhatnak, esetleg úgy, hogy mindegyik szükség nem lesz, hanem a kibontakozás valamely kedvező alapon, válság nélkül is megtörténhetik.

Valódi Borsalino és Amerikai kalapok Lengyelnél Piac-u. 43.

A miniszterek maradnak.

A magunk információjaként hozzáteljesítjük, hogy a dolgok lényegileg a régi fognak maradni. *A kabinetben nem lesz változás, csak a koalíció szűnik meg, hogy egységes többség név alatt támadjon föl.*

A kormány tagjai már megállapodtak abban, hogy az esetre, ha a király visszautasítja az önálló bank javaslatát, megmaradnak állásukban a közös bank alapján. A függetlenségi miniszterek kezdetben berzerkedtek ez ellen, de később engedtek, mert megtudták, hogy a király csak olyan előterjesztéshez járul, amelybe az osztrák miniszterium is beleegyezett.

A lemondás és az önálló bankra vonatkozó előterjesztés tehát csak *formalitás*, amelynek taktikai célja van. A cél: a függetlenségi pártnak demonstrálni, hogy a függetlenségi miniszterek minden lehető elkövetek. Azt hiszik ugyanis, hogyha a párt látni fogja, hogy rajta kívül eső okok akadályozzák az önálló bank felállítását, bele fog nyugodni a közös bank fenntartásába.

Egységes többség.

A kormány bizik abban, hogy többsége lesz. A függetlenségi pártnak egy része ugyan semmiesetre sem fog hozzájárulni a közös bank fenntartásához és inkább *ellenzékbe megy*, de a számítás az, hogy a függetlenségi párt megmaradó része és az alkotmánypárt, valamint a néppárt együttvéve olyan táborot alkothatnak, amelyre a kormány nyugodtan támaszkodhatik.

Az országok tehát a válságból minden valószínűség szerint egy haszna mégis lesz. Még szűnik az a szégyenletes állapot, hogy nincs komoly parlamenti ellenzék. Hogy ezt a kormány is szívesen látja-e, kérdéses. Akik megszokták a kritikátlan kormányzást, nehezen és keservesen fognak beletörödni abba, hogy miniszteri széküket tövisekkel párnázzák ki.

A képviselőház felosztása.

Politikai körökben tegnap este az a hír terjedt el, hogy az osztrák kormány máris értesítette a magyar kormányt, hogy a kartell-bankot nem fogadja el és hogy csak a közös bank szabadalmának meghosszabbítása alapján kíván tárgyalásokba bocsátkozni. Eme hír kapcsán azt is közölték, hogy Wekerle és Kossuth e hó 15-én vagy 16-án közösen audienciára mennek a királyhoz, aki elé egy új formulát fognak terjeszteni, mely a koalíciós kormányzást továbbra is lehetővé teszi.

Az új formula szerint a *kormány beadja lemondását, melyet a király nem fogad el.* Erre a kormány esetleges új választások fenyegetésével a pártok elé terjeszti a következő formulát:

1. A bankkérdés kikapcsolatik és a közös bank szabadalma 1917-ig meghosszabbítatik.

2. A paktum utolsó pontjának tel-

jesítése, vagyis az általános választói jognak letárgyalása és megszavazása.

3. Törvényben való kimondása annak, hogy 1917-be úgy a külön vámtérület, mint a külön bank fölállítatik.

A kormány reméli, hogy a függetlenségi párt nagy többsége ezt a programot el fogja fogadni. Ha a pártoknál előre nem látott nehézségek merülnek fel, úgy a kormány a *Házat fel fogja oszlatni*, hogy új választásokkal egy erős és kompakt többséget biztosítson magának.

A képviselők körében különben mindinkább az a meggyőződés hódított, hogy a kormány már *legközelebb új választásokra készül.* Az alkotmánypártban egész biztosra veszik az új választásokat, sőt egyes főispánok nyilatkozataiból kitűnik, hogy a kormány már előintézkedéseket is tesz az új választásokra.

Miniszteri tanácskozás.

Ma délelőtt *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán miniszteri tanácskozás volt, melyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök elnökölt. Az érkező leten, mely délelőtt tizenegy órától délutáni két óráig tartott, az összes miniszterek jelen voltak. A folyó ügyeket és a román kereskedelmi szerződést tárgyalták. A szerződés tárgyalásánál jelen volt a tanácskozáson *Szterényi* József kereskedelmi államtitkár is.

A Csokonai-körből.**48 új tag, 300 koronás pályadíj.**

A Csokonai kör iránti érdeklődést és működésének a méltánylását leghathatósabbán bizonyítja a tagok folytonos szaporodása. Az utóbbi két hónapban a következők léptek be a körbe rendes tagokul:

Kulin Imre, Gáthy Bálint dr., Tóby István, Tatay Ferenc, Álmos Zoltán, Stomf Miklós, Kovács Péter dr., Scholer Elemér dr., Berks Lajos lovag, Pákozdy Sándor, Sebők Ernő dr., Benkő Lajos dr., Szaitz Márton, Terestvényi István, Móris Pál, Radó Sámuel, Papp Sándor, Rácz József, Ladányi Ferenc, Márkus Miksa, Auszterlitz Ármán. Grausz Mátyás dr., Sztankay Farkas Béla, Bors Károly, Kovács Károly, Péchy Tibor, Tóth Sándor, Höffer Ferenc, Susztek Károly, Aberle Rajmund, Bernfeld Sámuel, Meisels Vilmos, Csillag Erzsébet, Jármy Tamás, Pogány Ármán, Stricker Sándor, Boross József, Höffer Sándor, Mandel Samu, Mórász Sándor, ifj. Müller Ottó, dr. Veress Lajos, Polgár Dániel dr., Katona József, Nagy Béla, Horváth Sándor dr., Lusztig Mór, Keller József dr., Reich Viktor.

Összesen tehát 48 új tag lépett be a Csokonai körbe. Ez az öröndetes gyarapodás nemcsak arról tesz bizonyosságot, hogy a Kör vezetése kitűnő kezekben van, hanem arról is, hogy a debreczeni közönségnek igenis van érzéke és érdeklődése a nemesebb irányú társadalmi és kulturális intézmények működése iránt. De bizonyosságot tesz ez az öröndetes gyarapodás arról is, hogy a Csokonai-Kör, mely rövid fennállása alatt két olyan kiváló alkotó elmére tekinthet vissza minő Szaboleska Mihály és Oláh Gábor, valóságos missziót teljesít akkor, mikor a fiatal és magasba törekvő sasléket első röpülésekben anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti.

A Csokonai-kör egy magát megnevezni nem akaró tagjának adományából a következő pályázatot hirdeti:

Kívánatik oly *ifjúsági irat*, magyar tárgyú, körülbelül három nyomtatott iv terjedelmű *szép prózai mű*, amely a vallásos türelem vagy hazasz retet célját szolgálja. Jutalma 300 korona.

A pályaművek más kezével vagy gépen írva, jelíges levéllel ellátva 1909. nov. 1-ig adhatók be a debreczeni Csokonai-kör titkárságához.

Vád egy albiró ellen.**Egy kéményseprő titokzatos halála****A bűnügy a debreczeni táblán.**

Felette rejtélyes ügy foglalkoztatja a mátészalkai hatóságot. Néhány nap előtt egy kocsmá udvarán vérbefagyva találták a mátészalkai kéményseprőt, aki azt vallotta, hogy régi haragosa, *Sovány* Dezső gyilkolta meg, akivel azelőtt összeverekedett. A kéményseprőmester néhány perccel e vallomása után meghalt. *Sovány* aljárásbíró a *szatmári* törvényszék elnökénél jelentkezett, amikor tudomására jutott, hogy őt vádolják a gyilkossággal és beigazolta ártatlanságát. Az ügyről *Porubszky* Jenőt a *debreceni* ítélőtábla elnökét is értesítette *Róth* szatmári törvényszéki elnök.

(A rejtélyes halál.)

A rejtélyes gyilkosság részletei ezek: Néhány nap előtt *Sovány* Dezső mátészalkai aljárásbíró elment a helyi tűzoltózenekar mulatására. Később belépett a terembe a mátészalkai kéményseprő, *Tordás* Demeter, ki nagyon haragudott a bíróra, mert egy pörös ügyében elmarasztalta. Azt hitte, hogy rosszakarattal volt irányában *Sovány* s őt, jogosnak vélt keresetével ezért utasította el. A bírósági tárgyalás után most találkoztak először a kéményseprő mindjárt ki akarta tölteni bosszuját *Sovány* Dezsőn. Kötelkedni kezdett a bíróval, máj durrán sértegette s talán tettlegességre is került volna a sor, ha a tűzoltók hamarosan ki nem dobják a kéményseprőt. Már el is felejtették talán a kéményseprő garázdálkodását, mikor *Sovány* Dezső eltávozott s hazatért lakására. Kevéssel ezután a tűzoltók is hazaindultak. Amint kiléptek az udvarra, borzalmas látvány tárult eléjük: vérbefagyva sok késszurástól megsebezve, haldokló állapotban feküdt az ajtó közelében a kéményseprő. Hozzásiettek, segíteni akartak rajta, de már nem használt semmi.

„A járásbíró ölt meg“

Faggatni kezdték, hogy mi történt vele, ki bántotta, mire a szerencsétlen ember csak ennyit mondott:

— A járásbíró szurkált össze, ő ölt meg!

Nem beszélhetett tovább, meghalt. Reggelre hire futott a gyilkosságnak a városban és természetesen nyomban közölték a haldokló vádját *Sovány* Dezsővel is. A járásbíró erre az első vonattal Szatmárra utazott és jelentkezett *Roth* Ferenc törvényszéki elnöknel.

Képzervezési vállalata olajfestmények és aquarell fényképek bekerekeztetését izléses kivitelben a legolcsóbb árban elvállalja.

BLATTNER GYULA Debreczenben,
Piacz-utczá 69. sz. — Megyeházával szemben. —
Telefon szám 468. —

Épület és díszmű üvegezési vállalatát ajánlja az építész és építelő urak szives figyelmébe.

Róth Ferenc törvényszéki elnök tegnap délben fogadta a gyilkossággal vádolt Sovány Dezső mátiszkai aljárásbíró.

— Gyanu alatt állok — így szólt az albiró — kötelességemnek ismerem ennél fogva, hogy nagyságodnál jelentkezem és magam ellen a legszigorubb vizsgálat megindítását kérem. Annyit mondhatok csupán, hogy én a meggyilkolt embert nem bántottam, fogalmam sincs róla, hogy ki szurkálta össze. Ártatlan vagyok!

(A vizsgálat.)

A törvényszéki elnök utasította Sovány Dezsőt, hogy jelentkezék Morvay központi vizsgálóbírónál. Morvay bíró rögtön kihallgatta Soványt, akinek vallomását jegyzőkönyvbe foglalták. E vallomás alapján a vizsgálóbíró nem tartóztathatta le Sovány Dezsőt, mert nem merült föl ellene bizonyíték.

A kéményseprő hullájának boncolására Morvay vizsgálóbíró Vajay és Göbl törvényszéki orvosokkal tegnap este Mátiszkára utazott.

A kéményseprő holttestét felboncolták és megállapították, hogy a hason ejtett készurások okozták a halált.

(A debreceni táblán.)

Az ügyről Porubszky Jenőt, a debreceni ítélőtábla elnökét is értesítette Roth szatmári törvényszéki elnök. Az iratok ma reggel érkeztek Debrecenbe a kir. táblához. A táblai elnökség az iratokat egyelőre a főügyészhez tette át, amely a továbbiakra vonatkozólag pár nap múlva teszi meg az előterjesztést.

A királyi kuria táviratilag hívta fel Porubszky Jenő kir. táblai elnököt és Roth szatmári törvényszéki elnököt, hogy az ügyről haladéktalanul tegyenek jelentést.

Mámorosan a halálba. Az alkohol áldozata.

Egy hajduszoboszlói gazda tragédiája

Hajduszoboszlón tegnap reggel halva találták a szőlőskertek között Karácsony Sámuel hajduszoboszlói gazdát. Egyelőre még nem lehetett megállapítani, hogy milyen körülmények között halt meg. A debreceni ügyészség tehát, tekintetbe véve a rejtélyes haláleset körülményeit: elrendelte a holttest boncolását.

Amint hajduszoboszlói tudósítók jelentik, Karácson Sámuel az utóbbi időben az ivásnak adta magát. Az alkohol pusztító ereje azután csakhamar az anyagi és erkölcsi romlás örvényébe sodorták a valamikor tehető, szorgalmas és köztiszteltetben álló gazdát. Elitta házáat, földjét, mindenét. A legutóbbi időben már csak barátainak a jóakaratóból és pénzből éldegélt, illetőleg ivott. Közben többször emlegette, hogy véget vet az életének.

— Leszámolok egyszer már magammal! — mondta józanabb pillanataiban.

Mikor halva találták a kertek alján, mindenki azt hitte, hogy Karácson Sámuel öngyilkossá lett. Külerőszaknak a nyomát azonban nem lehetett a hullán felfedezni. Azt hitték, hogy megmérgezte magát.

A hatósági boncolás megállapította, hogy a halálnak agyszélhűdés volt az oka. A debreceni ügyészség erre az eltemetési engedélyt megadta.

Béke Montenegróval.

A cettinjei kormány jegyzéke.

A balkáni válság utolsó fejezete.

A mai napon Montenegróval is létrejött a béke. Miután a bécsi kabinet beleegyezett a berlini szerződés 29. cikkének pontjának törlésébe, amely Montenegró szuverenitását némileg korlátozta, a cettinjei kormány közölte, hogy hajlandó elismerni a hatalmaknak az annexió dolgában hozandó határozatát.

A megegyezésről szóló távirataink itt következnek:

A montenegrói jegyzék.

Bécs, április 8. Montenegró fejedelemség kormánya Kuhn báró osztrák-magyar követhez a következő jegyzéket intézte:

Van szerencsém excellenciádat értesíteni, hogy válaszképpen a cettinjei olasz királyi követ által a mai napon tett közlésre, jegyzéket intéztem címére, amelynek másolatát mellékelve van szerencsém átnyújtani. Amidőn Montenegró kormánya a berlini szerződés 29. pontján eszközölni kívánt változtatásokat az érdekelt felekre kielégítőnek tekintti és miután Montenegró kész magát alávetni a döntésnek, amelyet a hatalmak a berlini szerződés 25. cikke dolgában hozni fognak, *át van hatva attól a reménytől, hogy misem fog többé utjában állani a monarchia és a fejedelemség közti jó viszony kifejlődésének és megszilárdulásának.*

Az olasz követhez intézett jegyzék szövege a következő! Van szerencsém igazolni azon jegyzék vételét, amelylyel excellenciád szíves volt engem arról értesíteni, hogy Ausztria Magyarország és a többi hatalom hozzájárulnak a berlini szerződés 29-ik cikke mindazon határozmányainak törléséhez, amelyek Montenegró teljes szuverenitásának korlátozásaként tekinthetők a hatodik bekezdés kivételével, amelynek helyébe a következő volna teendő: Az antivarii kikötőnek továbbra is kereskedelmi kikötő jellege legyen. *Nem lehet ott oly építkezéseket végrehajtani, amelyek hadi kikötővé változtatnák.* Miután Antivari Montenegró tulajdonképeni, külkereskedelmi kiinduló pontja és vasútjának kezdőpontja. Montenegró ugye a kikötő fejlődésének érdekében, mint azért, hogy a legközelebb érdekelteknek bizonyítékot adjon békés szándékairól, szabadon és már ma kijelenti, hogy Antivarinak továbbra is kikötő jellege lesz, miáltal fejlődését nem fogják akadályozni azok a körülmények, amelyek hadikikötők kereskedelmi tekintetben való fejlődését gátolni szokták. A jóakarattal, amelyet Ausztria-Magyarország a 29-ik szakaszban számára biztosított jogokról való lemondással tanúsított, *Montenegróban teljes mértékben bizalmat ébreszt a barátságos és szomszédos jó viszony iránt, amelyet a jövőben Ausztria-Magyarországgal szemben fenntartani kíván.*

A monarchia válaszjegyzéke.

A cettinjei osztrák-magyar követ válasza a montenegrói jegyzékre a következőképen hangzik:

A császári és királyi kormány megelégedéssel vesz tudomást azokról a kijelentésekről, a melyeket a fejedelmi kormány a szomszédos monarchiával szemben való magatartását illetőleg tett és szerencsésnek érzi magát, hogy ily körülmények között az Ausztria-Magyarország és Montenegró közti szomszédos jó viszonyt helyreállítottnak tekintheti. Ami a berlini szerződés 29. cikként teendő változtatásokat illeti, a fejedelmi kormány előtt ismeretes, hogy Ausztria-Magyarország már a múlt ősszel kifejezte elvi hajlandóságát arra nézve, hogy ebbe belágyezzen. A császári és királyi kormány szerencsésnek érzi magát, hogy excellenciád legutóbbi közlése megengedi neki, hogy e szándékait megvalósítsa és a berlini szerződés többi szignaturis hatalmaival egyetértésben az említett cikk megváltoztatásához hozzájáruljon.

Hajszja az ötletes betörő után.

Keresik mindenfelé

De nem találják.

Kardos Sándor, a Gasparik óras üzlet ötletes betörője még most sem került kézre. A betörés körülményei először arra mutatnak, hogy a rendőrségnek valami kezdővel van dolga. Ugy látszik azonban, hogy Kardos valóságos szakember a betörés terén. Ravaszságával, ügyességével a legfurfangosabb notórius betörőt is legőzte.

A vakmerő rabló kézrekerítése véget a debreceni rendőrség teljes apparátus al lépett fel. Kézre is fogja keríteni valószínűleg — a csendőrség, amennyiben Macsraól jelentés érkezett, hogy az állítólagos betörőt ott többet látták.

A vakmerő rabló elfogatására tett széleskörű nyomozásról tudósításunk a következő:

Gasparik Ádám betörője, Kardos Sándor, volt csapos legény, egy szál ingben, meztelb szökött el a közkörházból. A szőlőkben bujkált éjszaka s alkalmasint a nagyerdőn huzta meg magát, addig, míg meg nem virrad. Utját a nagyerdő sűrűje felé vette. Ezt igazolja az a körülmény, hogy tegnap délután eljutott Felsőjózására. Onnan a Macsra ment. A volt Dragota tanyán többet látták a különös embert, aki egy ingben, meztelb szaladgált a mezőkön. Az emberek óvatosan kerülte. Az egyszerű falusiak azt hitték, hogy örült s csupán véletlenül jelentették a körjegyzőnek, hogy egy örült ember járkal a mezőkön.

Toronyi János felsőjózsai körjegyző rögtön sejtette, hogy ki lehet az örült és az esetről azonnal értesítette a debreczeni rendőrséget.

A mai nap nyomozásának az eredményeként kiderítették, hogy Kemény János vendéglősnél néhány nap előtt egy gyanus alak szállt meg nála, aki egy fonott kosarat hagyott nála. A kosáron e betűk vannak:

— I. K. S.

Rögtön rendőrt küldtek a kis pipába, ahonnan a fonott kosarat elhozták. Mikor kinyitották, találtak benne több rendbeli piszkos ruhát. A kosár fenekén ott volt egy katonakönyv és egy cselédkönyv, amelyek I. Kardos Sándor nevére voltak kiállítva.

Vanger Sándor

Batthyányi-utca 1. — Telefon 216. sz.

Párisi mintára berendezett női divatszalon. Tavaszi és nyári újdonságok. Készít a legelőnyösebb á. ak mellett; **alkalmi és menyasszonyi toilletteket, costümöket, színházi belépőket.** Gyászruhákat a legrovidebb idő alatt

A könyvek szerint Kardos 1880. évben Kisujszálláson született. Katona volt s a Vilmos buszároknál szolgált.

Az eddigiek szerint tehát hamarosan *csendőrkézre* fog kerülni az ötletes betörő.

Színház és Művészet.

Műsor.

Pénteken, április 9. Nincs előadás.
Szombat, április 10. Nincs előadás.
Vasárnap, április 11. Délután: Falu 50ssza, népszínmű. Este: Erdészlány, operett.

Carmen. Harmadik s utolsó vendég játéku Bizez forrózenéjű dalművét választották az olaszok. A Carmen-előadás mögött maradt a szerdai estnek, bár külső sikere talán nagyobb volt amazénál. Bosszantóbb volt az előadásnak a hihetetlen pongyola sága s zavarossága, mert a vezető szerepivők elsőrendűek voltak. Így Zilahyné mintha új színekkel, izzóbb szenvedélyvel ruházta volna fel Carment, s énekekben is mintha minden eddiginél művészebbet, briliánsabbat adott volna. Ferrari urnak is ez volt a legszerencsésebb estje: *don Jose*-ja maga volt a játék — s énekbéli tökéleteség. A toreadort *E. Colani* ur énekelte, hatalmas sikerrel, mely viharos tapsban s ismétlés kérésekben is megnyilvánult. Micaéla szerepében *Bárdos* Irmát láttuk, ki tiszteletreméltó igyekezetével s tisztességes hatás mellett működött közre. A kisasszony az este lépett föl először színpadunkon, de úgy véljük, hogy nem ez volt a tulajdonképeni bemutatkozása. A II. és III. felvonás között Pierroni kisasszony varázsolta el a hallgatóit egy Strauss-dal előadásával. *Magas f!*, az a bravur egymagában ritka tünemény, pláne, ha nem erőlködéssel, de tiszta, kellemes csengéssel röpi a fülünkhöz. Ezt a magas f-et kolosszális könnyedségű hangfutamoknak s mesésen tiszta szakkatónak gyönyörű kerete díszítette. Így aztán egészen természetes volt az ekstázis: a közönség tizenkétszer hívta a kisasszonyt, felugrált helyéről, tapsával megreszkettette a vén falakat s nem nyugodott, míg tíz pernyi rimánkodás után újrázásra nem sikerült rábírnia a kisasszonyt.

Borzalmas családi tragédia.

Vágtató lovakkal a halálba.

Rémes családi tragédia történt tegnap délután a paksi országúton. Egy ifjú könyvelmősége idézte elő a borzasztó szerencsétlenséget, ami az anyjának az életébe került.

A vérfagyasztó esetről a következőket táviratozza fővárosi tulósítónk.

Tegnap délután történt, hogy Wiessner György paksi gazda feleségével és fiával együtt sebesen hajtott ki a tanyára. A lovakat a fiu hajtotta. Az öregnek azonban sehogy sem tetszett a hajtas. Folytonosan szidta és nógatta a fiát, hogy hajtsjon jobban. A fiu némán tűrte egyideig, midőn azonban az apja tovább is folytatta a szidást, a fiu rettenetes haragra lobbant.

Leugrott a kocsiról, a kantárt a lovak közé dobta. Azután agyabafőbe kezdte ostonnyéllel verni a lovakat. A tüzes állatok böszvágatással száguldtak tova.

Az apónak nem sikerült már a megvadult lovakat megfékezni. Leugrott a kocsiról, de úgy elesett, hogy agyarázkódást szenvedett és ott maradt az ut porában. Nemsokára a felesége kiesett a szekérből és szörnyen halt.

A megvadult lovak egyenesen a Dunába rohantak kocsistul, mindenestől.

A könnyelmű fiu, aki ilyen borzasztó szerencsétlenséget idézett elő — megszökött. Valószínű, hogy öngyilkosságot követett el. Az egész környéken óriási a megdöbbenés a tragikus véget ért család rettenetes sorsa felett.

Meggyilkolt török szerkesztő.

Politikai gyilkosság Konstantinápolyban.

A török fővárosnak nagy szenzációja van. A „Szerbeszti“ című szabadelvű lap főszerkesztőjét, *Hasszán Fém*it egy katona tiszti vagy tisztii egyenruhába öltözött ember meggyilkolta. A merénylet kétségtelenül politikai bosszu műve, mert *Hasszán Fém*i az ujtörök bizottsággal hadilábon állott és agitációjával veszélyeztette annak befolyását. Előrelátható azonban, hogy az ujtörök bizottságnak amugy is hanyatló tekintélye a gyilkosság következtében sokat fog vesztetni a közvélemény szemében amint ezt azok a tüntetések is bizonyítják, amelyeket a népszerű politikus meggyilkolása előidézett.

Berlinből táviratozzák: *Hasszán Fém*i meggyilkolása alkalmából izgalmas tárgyalások voltak. Attól félnek, hogy a liberálisok és az új törökök között véres összetűzés lesz.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Szerbeszti szerkesztőségének kérelmére a szultán külön leiratban elrendelte, hogy *Hasszán Fém*i Mahmur szultán mazuleumban temessék el, amely az uralkodó család tagjain kívül csak kevés érdemes hazafi temetkező helye.

HIREK

Az ünnep a templomokban.

Nagypénteki és husvétii istentisztelek.

A debreceni református templomokban az ünnepi istentiszteletet a következő lelkészek végzik:

Nagypénteken: Délelőtt a Nagytemplomban prédikál Jánosi Zoltán lelkész, Kistemplomban prédikál Baróthy István s-lelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál Szele György lelkész, Ispotály templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, Csapó-kertben prédikál Kovács János hitoktató, a Homokkertben prédikál Sárközy Lajos főiskolai szenior. Délután: a Nagytemplomban Kis Albert s-lelkész, Kistemplomban Szarka Boldizsár s-lelkész, Kossuth-utcai templomban Földessy József 4. th., Ispotály-templomban Kürthy Károly 4. th.

A katolikus templomban: Nagypénteken reggel 9 órakor a szokásos csónka mise, utána Jézus temetésének szertartása; ezután szent beszéd. Délután 3 órakor Jeremiás siralmi; 5 órakor keresztúti ajátosság, utána Rózsafüzér s az Oltárszentség betétele. Nagyszombaton reggel 6 órakor az Oltárszentség kitétele; 7 órakor tűzszentelés, husvétii gyertya és keresztúti vízszentelés szertartása, utána szent mise. Este 6 órakor feltámadási szertartás, kedve 6 óráig esetén körmenettel. Husvét vasárnap reggel 6 órától kezdve eledelek szentelése. Istentisztelet ugy ezen nap, mint a következőn, ugy, mint vasárnapokon és ünnepeken rendszeren.

A husvétii ünnepek alkalmával, a református templomokban a következők tartatnak meg az istentiszteletek:

Ünnep első napján délelőtt a Nagytemplomban prédikál: Dicsőfi József lelkész, Kistemplomban Szarka Boldizsár s-lelkész, Kossuth-utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész, Ispotály templomban: Szele György lelkész. Csapó-kerti imaházban: Kovács János vallásánár, Homokkertben: Sárközy Lajos főiskolai senior, városi szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Délután. Nagytemplomban: Földessy József 4. th., Kistemplomban Sárközy Lajos főiskolai senior, Kossuth-utcai templomban Kürthy Károly 4. th., Ispotály-templomban Molnár Ferenc 4. th.

Ünnep másodnapján délelőtt: a Nagytemplomban prédikál Sárközy Lajos főiskolai senior. Kistemplomban Földessy József 4. th. Kossuth-utcai templomban Molnár Ferenc 4. th. Ispotály-templomban Kürthy Károly 4. th. Délután: a Nagytemplomban Molnár Ferenc 4. th. Kistemplomban Kürthy Károly 4. th., Kossuth-utcai templomban Sárközy Lajos főiskolai senior, Ispotály-templomban Földessy József 4. th.

Az ágost hitv. evang. templomban: Nagypénteken délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, melynek végeztével a Urnak szent vacsorája fog kiszolgáltatni. Délután 3 órakor ima.

Husvét első napján délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Az istentisztelet után Urvacsoza lesz. Délután 3 órakor Oláh Károly theológus prédikál.

Husvét második napján d. e. 10 órakor Hudák János segédlelkész végzi az istentiszteletet, melynek végeztével a templomban egyházi közgyűlés lesz. Délután 3 órakor ima.

— Vilmos és Edvárd nem találkoznak. Londonból táviratozzák: A külföldi sajtóban Vilmos császár és Edvárd király Máltában tervezett találkozásáról szóló híreket jól értesült körökben alaptalannak mondják. E hírek arra vezethetők vissza, hogy a folyó év tavaszán lehetséges, hogy mind Vilmos német császár, mind pedig Edvárd király látogatást tesznek Máltában, de semmiféle megállapodások nem történtek, amelyek valószínűnek tünetnek fel, hogy az uralkodók közepetengeri utazásuk alkalmával az idén találkozni fognak.

— Bosznay István kinevezése. A közoktatásügyi miniszter Bosznay István volt debreczeni főgimnáziumi tanárt, az európai híru jeles tájképfestőművészt a képzőművészeti főiskola tanárává kinevezte.

— Wekerle és a miniszteri nyugdíj. Ma van három esztendeje annak, hogy a király a koalíciós kormányt kinevezte. Egyes politikusok azzal vádolták a minisztereket, hogy addig nem akarnak lemondani, míg a három év le nem telik s joguk nem nyílik a nyugdíjhoz. E híresztelésekkel szemben a kormány nyilatkozni akart, de Wekerle lebeszélte miniszter társait.

— Az ilyen híreket — ugymond nem cáfolni kell, de megvetni.

— Hajdusámson új előjárósága. Ma tartották meg Hajdusámsonban a községi előjárósági pótválasztásokat. Község-gazdának H. Sárdor Imrét, község-gyámnak Magyar Istvánt, esküdteknek: Kovács Mihályt, Farkas Lajost és Nádházy Bálintot választották meg. Együttal lelkesen ünnepelték Magyar Istvánt, aki községgyámi működésében.

Brassay fényképész műterme Szent-Anna utca 5. sz. alatt az ünnep napokon egész nap nyitva lesz. 🌸🌸

1309/1
1-2. old.
Viepesulobol

ködésének most töltötte be huszonötödik év fordulóját.

— **Egy orosz nagyhercegnő Belgrádban.** Berlinből táviratozzák: Maria Pavlovna orosz nagyhercegnő Belgrádba érkezett. Ezen utnak valószínűleg politikai háttere van.

— **A debreceni gyorsvonatok a nyugoti pályaudvaron.** Tegnap közlésünket, amely a debreceni gyorsvonatoknak a keleti pályaudvarról a nyugoti pályaudvarra való áthelyezésére vonatkozott, ma illetékes helyről a hozzáadással erősítik meg, hogy a gyorsvonatok áthelyezése már május 1-én megtörténik. Ez év május elsejétől három gyorsvonat-pár forgalmát irányítják át az újszászi vonalról a szolnok-ecglédi vonalra, amelyek ennél fogva nem a keleti pályaudvarról, hanem a nyugotiról fognak indulni, illetve odaérkezni. E gyorsvonatok május elsejétől kezdve Budapest nyugoti pályaudvarról indítatnak és odaérkeznek és pedig az alábbi időben: A Debrecen-Nagyvárad-Brassó felé induló gyorsvonat május elsejétől kezdve reggel 7 óra 55 perckor indul a nyugoti pályaudvarról, a Kolozsvárra induló gyorsvonat a nyugoti pályaudvarról indul délután 2 órakor, a predeáli gyorsvonat pedig este 9 óra 10 perckor indul a nyugotiról. A gyorsvonatok érkezése a következő: A predeáli gyorsvonat a nyugotira érkezik reggel 7 óra 30 perckor, a kolozsvári gyorsvonat délután 1 óra 50 perckor, a brassó-arad-nagyvárad-debreceni gyorsvonat este 9 óra 55 perckor. A személyszállító vonatok Arad-Debrecen s Nagyvárad irányában, úgy mint eddig, a keleti pályaudvarról fognak indítani és oda fognak beérkezni.

— **A magyar-osztrák flotta fejlesztése.** Londonból táviratozzák: A lapok ma is az osztrák és magyar flotta tervekkel foglalkoznak s azt az alkalmat is felhasználják arra, hogy Ausztria és Magyarország ellen való ellenséges indulatoknak kifejezést adjanak.

— **A színházi telefon.** A színházba tudvalegileg telefont vezettek be. A közönség ugyancsak igénybe szokta venni itt a telefont, úgy, hogy el is rontotta. Zilahy Gyula szinigazgató megkérte a tanácsot, hogy a telefont helyeztesse át a szinpad folyosójára. A tanács Zilahy kérésének eleget tett s ez irányban megkereste a postafőnökséget. A tanács határozatához csak annyiban fér szó, hogy az a telep nem a szinigazgatóé, hanem a színházbajáró publikum használatára van.

— **Thawné férjhez megy.** Mindenki emlékszik még Harry Thaw esetére. Milliomos volt s elvett egy gyönyörű leányt, miss Nesbit Evelint. A leánynak akkor már multja volt. Egy White nevű gazdag mérnök megrontotta a leányt. Thaw tudta ezt és mégis elvette a leányt. De White nem elégedett meg azzal, hogy a kis Nesbit Evelin szegénységével visszaért és valóságos megvásárolta őt, de még asszonykorában is üldözte a szép nőt. S ekkor Harry Thaw megölte a gaz csábítót. A többi már világszenzáció volt. A hetekig folyó tárgyalás, az ítélet, melynél fogva a gyilkos milliomost az örültek házába csukták, a család hajszája a most már elhagyott asszony ellen, a válópör, mindez annyira a közelmúlt eseménye, hogy mindenki emlékszik még rá. S

már jön a torlódó sok szenzáció folytatása, talán vége Londonból jelentik, hogy Thawné legközelebb házasságra lép Teodoli olasz márkival, az olasz állami bank tisztviselőjével. — Thawné római tartózkodása alatt ismerkedett meg Teodoli márkival.

— **Nyíregyháziak Debrecenben.** Vendégei érkeznek Debrecennek nemsokára a szomszéd vármegyéből. A nyíregyházi kereskedők és gazdák körének tagjai rándulnak át 16-án az országos iparművészeti társulat kiállításának a megtekintésére. A vendégek a délutáni három órás vonattal érkeznek Debrecenbe.

— **Rejtélyes mérgezés.** Budapestről jelenti tudósítónk. Kucsera Anna kávéházi felirónő ma reggel hazafelé ment a Vadász utcában. Közben betért az ott lévő Gerstenrein-féle vendéglőbe, hogy egy pohár pálinkát megigye. A vendéglőben a szomszéd asztalnál egy férfi ült, akivel Kucsera Anna megismerkedett, átült az asztalhoz és a ki borral kínálta a leányt. A leány ivott és kevéssel később annyira rosszul érezte magát, hogy erős rosszullet fogta el. Az idegen férfi nagyon kedves volt hozzá és elvitte a Rókus-kórházba, ahol otthagya. Itt az orvosok megállapították, hogy szublimálttal meg van mérgezve és állapota életveszélyes. Értesítették a főkapitányságot, honnan a leány kihallgatására egy rendőrtisztviselő kiment. A leány azt mondta, hogy a férfit ezelőtt sohasem látta, de bizonyos, hogy az mérgezte meg őt. Látta is, amikor fehér port öntött a borba. Kérdezte is, mi az erre az idegen azt mondta, hogy a por javítja a bort. Az idegen nevét nem tudja a leány, az gyógyszerésznek mondta magát, 40-42 éves ember. A rendőrség a rejtélyes mérgezési ügyben széleskörben megindította a nyomozást.

— **A nap halottal.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Pető Mária ref. 10 éves, Bőr Margit ref. 1 napos, Katona István r. kath. 12 napos, Varga Sándorné ref. 42 éves, Kiss Erzsébet ref. 23 hónapos, Kovács Lajos ref. gépész 50 éves, Grossán József gör. katolikus 3 napos.

— **Hamis bizonyítvány.** Aradról jelentik: Az aradi államvasuti üzletvezetőség az ügyészségnél feljelentést tett, hogy Drinak Ferenc marosvásárhelyi vasuti altiszt, hamis középiskolai bizonyítvánnyal pályázott állásra. Az üzletvezetőség azt hiszi, hogy a vidéken egy na jobb bizonyítványt hamisító társaság működik, mert az utóbbi időben sok hamis bizonyítványos altiszt próbálkozott állást szerezni. Az ügyészség az aradi üzletvezetőség területén nyomozást indított.

— **Lopás.** Orosz István gazdálkodó ma feljelentést tett a rendőrségen Domokos Ferencné takarítónője ellen, aki tőle állítólag tíz koronát ellopott. A rendőrség a lopás ügyében megindította a vizsgálatot.

— **Osztályorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztályorsjáték mai huzásán a következő számú rsjátéskégye nyertek:

20 000 koronát nyertek:	45360	105089.
15000 koronát nyertek:	102197.	
10000 koronát nyertek:	19912	45348
56652.		
5000 koronát nyertek:	16304.	94516
106869.		
2000 koronát nyertek:	1059	9173
12589	26361	26678
29573	36563	38261
54693	62108	84359
96322	103624	106093
1000 koronát nyertek:	6837	7124
14593	15520	16202
16408	21157	21906
24863	25495	26572
28526	29414	32631
33653	35246	34551
36710	37736	41414
41539	43	36
47075	48435	48893
49308	49380	51119
51129	56866	62623
62699	70817	72224
75084	78124	78671
80089	90167	90893
91826	93497	94073
94249	100074	100085
101916	106488	111934
112950	112983	113255
118615	114906	

11158 4 116392 117286 117448 117650 123076.

500 koronát nyertek:	541	2940	4576
12294	15757	19556	20555
22604	23797	27198	28810
24229	25637	26024	27397
27198	28432	28460	32463
33162	33249	35290	38432
39771	9875	47835	42862
44563	46129	49721	53464
57094	57311	58415	59001
60567	66659	71686	76779
76854	77737	79819	765
81798	84633	85387	90554
98100	93939	94058	94188
100571	102091	104510	105392
106442	106556	106716	111705
113913	115278	118419	120471
120495	121756	124670.	

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Köztudomásu,** hogy husvétii illatszeresek, locsoló különlegességek lecsodásabban szerezhették be a Központi drogueriában városház épület Piac-utca 20 sz. Illatszer ujdonságok kirkatát mely valóban feltűnést kelt megtekintésre a náljuk t olvasóinknak.

— **Husvétii levelezőlapok** legnagyobb választékban Antalffy Józsefnél.

— **Mosó ponyola** remek színekben 4 frt Halmágyinál.

— **Eredeti** husvétii öntözök, illatszeresek nyulak, barányok, tojások és mindeféle alkalmas husvétii ajándék tárgyak a lecsodásabbak Mentze Henrik áruházában Kossuth utca 4. szám.

— **Fráter Lóránt** dalműaorárak zsebkönyve 2 koronáért kapható lesz a napokban. Előfizetéseket elfogad Aczél cotiquariuma. Telefon 575.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. április 8.

Készaru 5-el magasabb.	
1909. októberi buza	11 45—46
1908. májusi buza	13.84—85
1909. áprilisi buza	14.46—46
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.30—31
1909. áprilisi rozs	10.20—21
októberi zab	7.75—76
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.32—73
1900. májusi tengeri	7.48—49

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

30) Irta: **Vértesi Arnold.**

Marina reszketve kelt föl s magozva Ármin kezét, letérdelt nagybátyja elő t, kit atyja gyauánt tekintett gyermekkorá óta.

A fájdalom annyira elkábította szegényt, hogy nem vette észre, mily pépiesen mily kénytelen-kelletlen hagyja magát oda vontatni Armin. E perczben sem Marina, sem a sebesült nem vették észre ezt é zre.

Armin érezte fejére nehezedni a fatum kezét; meghajolt nyomása alatt Meghajította térdét s nem volt ereje kiragadni kezét Marina kezéből. Tompa, kétségbeesett önmegadással várta azt, a mi történni fog.

Másodszor állt örvény szélén, má odizben egy haldokló ágya mellett. Megszomorítsa utolsó perceit annak, kinek már nem kinek már nem napjai, csak órái vannak itt a földön? Megfossa őt az utolsó vigasztalástól s keserűvé tegye neki haldoklást, hogy sohajjal, átkkal ajkán s kétségbeeséssel szívében haljon meg?

Nem volt erre bátorsága. Az igazság rdeg rettenetes szavával vissza nem tesszthatta a haldokló ak áldásra emelt kezét s nem valhatta meg az igazságot.

Az áldó szó elhangzott. Marina sirva csókolta az öreg bojár kezét. Armin zsiibbad-

tan tépelt ott, fülei zugtak s feje oly nehéz volt, nem bírta fölemelni

— Szeresetek egymást s ne feledjétek el engem, — szót még egyszer az öreg lojár.

S kezét bágyadtan lebecsította és fejét hátrahajította a vántosra.

— Menj most, gyermekem, — szolt néhány percnyi s ünt mulva, menj Marina, és én Ármán maradjon még.

Marina engedelmeskedett.

(Folytatjuk.)

439—1909. v. k. szám.

Árverési hirdelmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 4508/3—1908. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Fényes Mór részére debreczeni lakosoktól 90 kor. 16ke, ennek 1908. évi február hó 28 napjától számítandó 5%-os kamatai és az eddig összesen 67 kor 92 fill. perköltség erejéig 1909. évi február hó 3-án bírósággal le és felül foglalt és 1011 koronára becsült burok könyvek és egyéb ingóságok 1909. évi április hó 17-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Bethlen-utca 27. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérők azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani.

Megjegyeztetik, hogy az árverés minden feltétel részére, kik már jogerős végrehajtási végzetést nyertek, elrendelhetik Debreczen, 1909. évi márczius hó 17.

Bódogh Zs. bírói kiküldött.

Megnyilt! Megnyilt! A nagy ingyen mozi. Hol? Hol? Csapó-u. 52. szám alatt FIUME kávéház a volt Kőlcsey kávéház helyhelyiségében. Megnyitás április 10, 11. és 12-én Szombat, Vasárnap és Hétfőn. Belépti-díj nincs. Remek műsor. Előzékeny kiszolgálás. Kifőző konyha Magyar fajúborok. Mérsékelt árak. Elsőrendű zenekar. Az előadás gyönyörű fedett virágos kerthelyiségben tartatik meg. Kezdete este 8-tól reggel 2 óráig. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok m. tisztelettel AUGURT ANTAL, kávész.

Szép a bajusz a híres HAJDUSÁGI PEDRÓ-val. Hajdusági Bajuszpedró. Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó pormentes növényi készítmény számos anyagokból készült. Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve. 1 doboz 50 fillér, postán csak 2 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel. Védfegy. Egyedül készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám. „Arany egyszarva” gyógyszerárca Telefon 496. Telefon 496.

Villamos világitást, a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi karbantartását és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállalja FÖLDES SÁNDOR elektrotechnikai vállalata Debreczen, Nagytrafik udvar Minden irányba égő Wolfram-lámpákat, izzólámpákat, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kétszón izzólámpák havi 3 korona díjért. Telefon 210. Telefon 210.

Figyelem! Valódi szegedi édes nemes és rózsapaprika külső legelősegémet ajánlom a melyen tisztelt háziasszonyok, vendéglők és hentes uak figyelmébe. Eladás postacsomagonként és nagy mennyiségben is. Ugyanott olcsó barátságos forrás mindennemű fűszerárakban. Tessék biza ommal próbarendelést csinálni. Lindenfeld J. Jenő fűszer és gyarmataru nagykereskedésében Rózsater 2. Pénzügyi palota.

Schmidt S. zongora és hangszer raktára Debreczen. Raktáron tartja Bösendorfer Ehrbar, Első s. övetkezeti, — Wirth, — Stingl, — Stezhammer, Hamburger, — Koch és Korselt, Neuburger, Malivának stb zongorákat. Nagy raktár új Gramaphonokból és lemezekből. Javítások és hangolások elfogadtatnak. Havi kölcsönök zongorák, Pianinók és Cztmbalmok legnagyobb választékban kaphatók.

Donogán és Somossy Debreczen, Kistemplombazár. Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek Női divatkelemékekben, — Volle Delaine selyem szövetek, — ruha vásznakban. Oriási választék napernyőkben.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz a nagy alkalmi vásár! Megérkezett a tavaszi idényre minden a mi legszebb, lelegegységesebb, úgy szövetekben mint selymekben. Oriási választék a legutolsó divat szerinti Costüm, Blouse és pongyola kelemékekben. Gyönyörű mosó Francia gyapju delainekekben. Valódi angol Zephirek és ruha vásznak, kretonok batiztok. Arany és gumi öv különlegességek. Gyönyörű ajour és sima női harisnyák, elegáns remek csipke és selyem blousok, férfi és női fehérneműek, gyermek harisnyák, selyem zsinórok és sujtások minden színben. Szőnyegek csipke és szövet függönyök, ágy garnitúrák, mindenféle divat cikkek, Saját készítésű paplanok, valódi lenvásznak és madepolai Shiffonok minden cik meg-lepő olcsó árban szerezhető be.

Molnár V. J. és Társa fiókja Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.

KÖZPONTI DROGUERIA Piacz-utca 20. Városház épület. Legolcsóbb, legjobb be vásárlási forrás Husvétii illatszerekben és locsoló különlegességekben. Illatszerek deka számra kimérve is kaphatók. Telefon 292. szám.

Két honvéd ló a század parancsnok ur beleegyezésével átadandó. Egy sárga ruganyos kocsi, két lóra való és egy fekete 3 üléses egygyes fogatu ruganyos kis kocsi eladó. Bővebbet Teleki-utca 16. szám alatt

Legbiztosabb széplőtörő a Fáy-féle Arcz-Crém hatása osodás! Széplőt fiatalít! Legkifőnőbb szor széplőt, mélyfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hosszú való „Fáy” csappan 1 korona. Illatszerek minden illatban 1—2—3 koronás ávegje. Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonsszerű gyógyszereknek. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz. „Arany egyszarva” gyógyszerárca. Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

1309/1 1-2 old.
Viepesulobol

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozóknál tessék a választékyet csatolni.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon aszalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinnek saját érdeke, hogy e y próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel! Kaiser Salamon.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Beni Badogos-utca 4. szám.

Agancs-csillár. Megbámulásra méltóan szép az a szarvas és ágancsokból összeállított igen diszes csillár, melyet Kun József Széchenyi-utcai műköszörüs készített. Amatőrök nézzék meg az üzletben, mert eladó.

4 szobás utcai lakás mellékhelyiségeivel — közel a fűtőház május 1 re kiadó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Egy könyvelő felvétetik az esti órára. Czim a kiadóban.

Eláruló felvétetik kenyér üzletbe Péterfia 11. szám.

3 szobás lakást keresek. Adják be szóbelileg ajánlataikat a kiadóba.

Házmester felvétetik. Iskola-utca 8. szám.

Modern 3 szobas lakás vízvezetékekkel, fürdőszobával átelyezés miatt május 1 re kiadó. Vigkedvü Mihály-utca 18.

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitz-nai Piacz-utca 49. kaphatók olcsó árban.

Uri embereknek izr, özvegy urinó kitüno házi kosztot ad, lakással együtt a Piacon (cim a kiadóhivatalba).

Öregbb embert keresünk. Czim a kiadóba.

Az újföldön 10 hold föld eladó, értekezhetni Péterfia u. 71.

Magános uri nő keres egy u.czai szobát konyhával május 1-re ajánlatokat N. S. névre e lap kiadóhivatala továbbítja.

Keresek egy mészáros segedet kauzióva azonnali belépésre Bathyani-u. 6. sz.

Egy jókarban levő hangverseny zongora adó. Garai 14.

Eladó ház. Széchenyi utca 50 sz. a. 380 négyszögű udvarral, 35,000 koronáért, mely vételárból a betáblázott 25,000 kor adó ság átvétele mellett a kézpenzfizetésben fizetendő 10,000 kor. részletekben is fizethető, esetleg ennek törlesztésében egy kis ingatlan, ház, kert, stb. adható. Ért. Arany János utca 59 sz. a.

Költözéseket féderes stráf kocsin eszközöl Debreczeni Lajos, Csapó-utca 86.

Képzett varrónó intelligens házakhoz ajánlkozik, otthon is vállal. Cim a kiadóban.

Könnyű mellékkeresetre tehetnek szert kik különböző tárgyak részlet eladásaival óhajtanak foglalkozni. Czim a kiadóba

Kopirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Ügyes varrólányok azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sándor Bathyani-u. 1. Ugyanott tanuló lányok.

P á s z k a

kapható az izraelita hitközség irodájában József kir. herceg-u. 26.

A Harmat Crème

arczsépitő és bőrápoló kenőcs, mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (míttesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ránczosodni kezdő arczbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvász a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor. Készítő helye s főraktár: Mihalovits Jenő gyógyszerháza. Debreczen, Főpiaz 31, a városházzal szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. Zavatzky Leó Debreczen. Piacz-utca 16 sz. Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák nagy választékban. Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkeudők, csipkék szallagok, Női, férfi, és gyermek fehérműek. Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Kinél rendeztessük be lakásunkba villanyvilágítást?

Földvári L.

első debreczeni elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalatánál Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168. szám. Költségvetések díjtanul.

Tavaszi idényre Férfi-, fiu- és gyermek ruhák órlási választékban megérkeztek. Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Grünfeld Adolf és Társa DEBRECZEN, Kistemplom mellett, (sarok bolt)

Értesítés.

Tisztelettel felhívjuk a husiparral foglalkozók figyelmét arra, hogy a kedvezményes műjégre való igényeiket legkésőbb f. ho 30-ig Kovács Kálmán és Társa cégnél (Degenfeld-tér) saját érdekükben annál inkább is bejelenteni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben igényjogosultságukat elvesztik.

Műjég-szállítási vállalat.

Csak e hó végéig tart még a végeladás az Ernyőgyárban Piacz-utca 28. miért is a még meglevő készlet minden árban eladatik. Viszont elárulóknak nagy árengedmény. Az üvegszekrények üzleti berendezés olcsón eladó. **MERKLER SOMA, Piacz-utca 28.**